

Білоцерківський національний аграрний університет
Екологічний факультет
Кафедра загальної екології та екотрофології

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Оцінка впливу на довкілля сільськогосподарської діяльності» Галузь знань – 10 Природничі науки Спеціальність – 101 Екологія Освітня програма – «Екологія»
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень.
Компонент освітньої програми:	вибіркова
Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин	4 кредити / 120 годин
Семестр	4
Форма контролю	іспит
Мова викладання	українська
Профайл викладача	Дубовий Володимир Іванович , доктор сільськогосподарських наук, професор. vidubovy@gmail.com
Опис дисципліни	Дисципліна «Оцінка впливу на довкілля сільськогосподарської діяльності» є вибірковою дисципліною при підготовці фахівців третього освітнього рівня «доктор філософії». Вона формує у здобувачів знання щодо процесу проектування і проведення екологічної оцінки впливу на довкілля та набуття навиків практичної роботи, набуття навиків використання картографічних методів для екологічного обґрунтування господарської діяльності; оволодіння прийомами і методами оцінки впливу щодо діяльності сільськогосподарських об'єктів; ознайомлення з нормативною, законодавчою та правовою базою екологічної оцінки, ознайомлення з нормативами стану природного середовища, раціонального використання і відтворення природних ресурсів у процесі прийняття рішень щодо провадження сільськогосподарської діяльності.
Передумови для вивчення дисципліни	Оволодіння курсом базуються на знаннях, одержаних під час вивчення таких фундаментальних дисциплін, як «Філософія науки», «Методологія наукових досліджень в екології», «Аутекологія, демекологія, синекологія та охорона природи», «Генетичне, видове й екосистемне біорізноманіття».
Мета вивчення дисципліни	Метою вивчення дисципліни є сформулювати у здобувачів знання щодо процесу проектування і проведення екологічної оцінки впливу на довкілля та набуття навиків практичної роботи, ознайомлення з нормативами стану природного середовища, раціонального використання і відтворення природних ресурсів у процесі прийняття рішень щодо провадження сільськогосподарської діяльності.
Формат дисципліни	Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі, із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальні графіки, дистанційна форма) можуть бути використані

	платформи Moodle, ZOOM. Формат проведення дисципліни є змішаним: поєднання як традиційних форм навчання з елементами дистанційного навчання, так і інтерактивних навчальних технологій.
Очікувані результати навчання	<p>ПРН01. Глибоко розуміти концептуальні принципи та методологію природничих наук, формулювати і перевіряти гіпотези, використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання з метою розв'язання значущих наукових та науково-прикладних проблем екології.</p> <p>ПРН02. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.</p> <p>ПРН04. Розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни, дотичні до предметної області екології у закладах вищої освіти.</p> <p>ПРН06. Застосовувати сучасні інструменти та технології пошуку оброблення й аналізу інформації з проблем екології та дотичних питань, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.</p> <p>ПРН07. Мати сучасні концептуальні знання та високий методологічний рівень у сфері екології та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень.</p>
Структура курсу	<p>Тема 1. Основні принципи та законодавчі підстави здійснення екологічної оцінки впливу на довкілля в Україні та в світі.</p> <p>Тема 2. Види сільськогосподарської діяльності, що можуть мати значний вплив на довкілля. Гласність оцінки впливу на довкілля, громадські слухання</p> <p>Тема 3. Особливості проведення ОВД при сільськогосподарському освоєнні земель, на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в охоронних зонах.</p> <p>Тема 4. Оцінка впливу діяльності сільськогосподарських підприємств на повітряне середовище.</p> <p>Тема 5. Нормативно-методичне забезпечення та етапи підготовки висновку та звіту з оцінки впливу на довкілля на прикладі сільськогосподарсько го підприємства.</p> <p>Тема 6. Оцінка впливу сільськогосподарської діяльності на водні об'єкти.</p> <p>Тема 7. Оцінювання екологічних ризиків сільськогосподарської діяльності об'єктів.</p>
Методи навчання	<p>Для засвоєння дисципліни використовуються як словесні, наочні і практичні методи навчання.</p> <p>Методи навчання ґрунтуються на принципах студентоцентризму та індивідуально-особистісного підходу; реалізуються через навчання на основі досліджень, посилення практичної орієнтованості та творчої спрямованості у формі комбінації лекцій, практичних занять, самостійної роботи з використанням елементів дистанційного навчання, в тому числі в системі Moodle, інтерактивних методів навчання, мозкового штурму, есе,</p>

	<p>круглих столів, робиться акцент на саморозвиток особистості та проблемно-орієнтоване навчання.</p>
<p>Політика</p>	<p>Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Політика щодо відвідування занять: очікується, що студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі.</p> <p>Політика щодо дедлайнів і перескладання: студенти мають дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт.</p> <p>Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, дисциплінованість, старанність, креативність.</p> <p>Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;">Нормативно-правова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017 № 2059-VIII https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text 2. Популярний коментар до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» / Є. Алексєєва [за заг. ред. О. Кравченко] — Видавництво «Компанія “Манускрипт”» — Львів, 2018. — 60 с. http://epl.org.ua/wp-content/uploads/2018/11/Komentar_do_zakony_OVD_netversia.pdf 3. Постанова КМУ від 13 грудня 2017 р. № 1026 «Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1026-2017-%D0%BF#Text 4. Постанова КМ України від 13 грудня 2017 р. № 1010 «Про затвердження критеріїв визначення планованої діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля, та критеріїв визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля» 5. Постанова КМ України від 13 грудня 2017 р. № 989 «Про затвердження Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля» <p style="text-align: center;">Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Агроекологія: Навч. посібник / [О.Ф.Смаглій, А.Т.Кардашов, П.В.Литвак та ін.]. К.: Вища освіта, 2006. 671 с. 2. Боголюбов В.М., Клименко М.О., Мельник Л.Г. та ін. Стратегія сталого розвитку: Підручник / За ред. В.М. Боголюбова. Херсон: Олді-Плюс, 2012. 446 с. 3. Голубець М.А. Концептуальні засади сталого розвитку гірського регіону / [М.А. Голубець, П.М.Гнатів, М.П.Козловський та ін.]; за ред. акад. М.А.Голубця. Львів: Вид-во «Поллі», 2007. 288 с.

5. Екологізація економіки як інструмент сталого розвитку в умовах конкурентного середовища: Наук. вісник НЛТУ. Львів: НЛТУ, 2005. Вип. 15.6. 538 с.
6. Ендрес А., Квернер І. Економіка природних ресурсів. [2-е вид.]. Спб.: Пітер, 2004. 256 с.
7. Клименко М.О., Герасимчук Г.В., Клименко О.М., Клименко Л.Г. Розвитологія: Підручник. Херсон: Олді-Плюс, 2015. 280 с.
8. Клименко М.О., Клименко Л.Г. Стратегія сталого розвитку: Навч. посібник. Рівне, 2010. 267 с.
9. Клименко М.О., Клименко О.М., Клименко Л.Г. Сталий розвиток місцевих громад: Підручник. К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. 296 с.
10. Концептуальні основи сталого розвитку агросфери: Навч. посібник / О.М. Варченко, А.С. Даниленко, Д.Ф. Крисанов та ін.; за ред. О.М. Варченко. Білоцерківський національний аграрний університет. Біла Церква, 2016. 184 с.
11. Концепція сталого розвитку агроecosystem в Україні на період до 2025 року / Схвалена постановою Президії УААН 13.03.2003 р., спільним наказом по Мінагрополітики України, Мінекоресурсів України. К., 2003. 30 с.
12. Коржнев М.М. Андріївський І.Д., Шеляг-Сосонко Ю.Р. та ін. Природно-ресурсний аспект розвитку України: Проект «Програма сприяння сталому розвитку в Україні». ПРООН. К.: Видавничий дім «КМ Academia», 2001. 109 с.
13. Основи екології: Підручник / Г.О.Білявський, Р.С. Фурдуй, І.Ю. Костіков. К.: Либідь, 2005. 408 с.
14. Перга Т.Ю. Глобальна екологічна політика та Україна: монографія . Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2014. 288 с.
15. Порядок дій «Порядок денний на ХХІ століття» («Agenda 21»).К.: Видавництво «Інтелсфера», 2000. 359 с.
16. Природно-ресурсний потенціал сталого розвитку України / Б.М.Данилишин, С.І.Дорогунцов, В.С.Міщенко та ін. К.: РВПС України, 1999. 716 с.
17. Проблеми сталого розвитку України. Зб. наук. доп. К.: «БМТ», 1998. 402 с.
18. Програма дій «Порядок денний на ХХІ століття». К.: Інтелсфера, 2000. 360 с.
19. Фурдичко О.І., В.В. Лавров, Маціборук П.В. та ін. Інформаційно-аналітична система застосування в Україні еколого-економічних механізмів інтегрованого управління лісовими ресурсами агросфери: Метод. рекомендації. / ІА УААН. К., 2015. 32 с.. URL:<http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/2011>